

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ АКТИВНОГО ДОЗВІЛЛЯ ЗАСОБАМИ МАСОВОГО СПОРТУ

Ткаченко П. П.

Поліський національний університет

Анотація. У статті розглядається проблема формування культури активного дозвілля серед різних верств населення засобами масового спорту. Визначено сутність понять «культура дозвілля» та «масовий спорт», охарактеризовано їх взаємозв'язок у контексті сучасних соціально-культурних процесів. Обґрунтовано, що масовий спорт є ефективним інструментом

залучення населення до здорового способу життя, розвитку соціальної активності та формування позитивних ціннісних орієнтацій.

Ключові слова: активне дозвілля, культура дозвілля, масовий спорт, здоровий спосіб життя, соціалізація.

Актуальність теми дослідження. Сучасні тенденції урбанізації, гіподинамії та цифровізації дозвілля призводять до зниження рівня фізичної активності населення. У таких умовах масовий спорт стає важливим соціальним чинником, що сприяє гармонійному розвитку особистості, зміцненню здоров'я та формуванню культури активного дозвілля.

Аналіз літературних джерел. Питання формування культури дозвілля та популяризації масового спорту досліджували такі вчені, як В.І. Столяров, Л.П. Сущенко О.І. Лубишева, С.Н. Бубка [1, 5, 6, 7 та ін.]. Проте недостатньо вивченими залишаються аспекти формування саме культури активного дозвілля. Для побудови плану проведення дозвілля кожна людина має сформувати у себе навички культури здоров'я [4], культуру здорового способу життя [2, 3], бути вмотивованою до фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Мета дослідження – визначити роль масового спорту у формуванні культури активного дозвілля та обґрунтувати педагогічні умови, які сприяють підвищенню рівня фізичної культури населення.

Результати досліджень. Масовий спорт виступає потужним соціально-культурним феноменом, що сприяє формуванню культури активного дозвілля як складової загальної культури особистості. Його вплив полягає не лише у зміцненні фізичного здоров'я, а й у розвитку морально-вольових якостей, соціальної відповідальності та комунікативних навичок громадян. Для ефективного формування культури активного дозвілля доцільно поєднувати організаційні, виховні та інформаційно-просвітницькі заходи, що спрямовані на підвищення фізичної грамотності населення. Важливим завданням держави, освітніх закладів та місцевих органів влади є створення сприятливих умов для розвитку масового спорту – доступної інфраструктури, системи мотиваційних програм, підтримки спортивних ініціатив громадян.

Отже, формування культури активного дозвілля засобами масового спорту є не лише педагогічним і соціальним процесом, але й стратегічним напрямом розвитку суспільства, орієнтованого на здоров'я, активність і гармонію особистості. Ефективне формування культури активного дозвілля передбачає створення сприятливого соціального середовища, популяризацію масового спорту, формування мотивації до рухової активності та виховання ціннісного ставлення до активного способу життя.

Висновки. Встановлено, що систематичне залучення населення до масових спортивних заходів формує позитивне ставлення до фізичної активності, створює умови для змістовного дозвілля, розширює соціальні контакти та підвищує рівень громадської активності. Масовий спорт сприяє інтеграції різних соціальних груп, розвитку міжпоколінневих зв'язків і підвищенню рівня соціальної згуртованості у громадах.

Список літературних джерел

1. Бубка С. Н. Розвиток олімпійського та масового спорту в Україні. Київ: НОК України, 2020. 192 с.
2. Грибан Г.П., Гарлінська А.М., Солодовник О.В., Ткаченко П.П., Скорий О.С., Пантус О.О., Пилипчук П.Б. Формування культури здорового способу життя здобувачів закладів вищої освіти засобами фізкультурно-оздоровчої діяльності. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць. За ред. О.В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. Вип. 6 (151) 22. С. 42–46. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.6(151).09
3. Грибан Г.П., Ковальчук Я.О. Формування культури здорового способу життя студентів закладів вищої освіти в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності Спортивна наука – 2022: зб. наук. праць VII Всеукраїнської наук.-практичної Інтернет-конференції / гол. ред. Т.Б. Кутек. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2022. С. 33–43.
4. Григорій Грибан. Теоретико-методичні аспекти формування культури здоров'я здобувачів закладів вищої освіти. Фізичне виховання і спорт в навчальних закладах України на сучасному етапі: стан, напрямки та перспективи розвитку. Зб. наук. праць XXVIII Всеукр. науково-практ. конф Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Кропивницький: ФОП Піскова М.А., 2022. С. 3–8.
5. Лубишева Н.М. Культура фізичного дозвілля: теорія і практика. Київ: Либідь, 2017. 248 с.
6. Столяров В.І. Соціально-педагогічні основи фізичної культури. Київ: Олімпійська література, 2016. 312 с.
7. Сущенко Л.П. Масовий спорт як чинник формування здорового способу життя. Харків: ХДАФК, 2018. 174 с.